

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Spojrzenie na anarchizm Ba Jin'a

Joe Black

Joe Black
Spojrzenie na anarchizm Ba Jin'a

tłum: Agnieszka Maria Wasieczko

pl.anarchistlibraries.net

Ba Jin urodził się jako Li Yaotang w roku 1904, w Chengdu, w Prowincji Sichuan, ale zmienił swe nazwisko przyjmując Ba Jin, które łączy nazwiska dwóch anarchistów rosyjskich. Pierwsza sylaba w języku chińskim pochodzi od nazwiska Bakunina, a drugie - Kropotkina. Właśnie pracę Kropotkina przetłumaczył on na chiński. Poza anarchizmem Ba Jin stał się jednym z najbardziej uznanych pisarzy w dziedzinie chińskiego leninizmu, chociaż podczas Rewolucji Kulturalnej był on poddany czystce, by ujawnić się ponownie dopiero w 1977 roku. Ale zarówno przed, jak i po Rewolucji Kulturalnej był on faworyzowany przez Partię Komunistyczną (w 1981 roku został on wybrany na przewodniczącego Stowarzyszenia Pisarzy Chińskich). Prasa chińska w obliczu jego śmierci nie tylko nie ośmiela się wspominać o jego anarchizmie, ale również często podaje alternatywne tłumaczenie jego nazwiska!

Był ostatnim pozostałym przy życiu reprezentantem pierwszego pokolenia pisarzy chińskich używających w swych pracach raczej chińskiego języka ulicznego, niż oficjalnego. Jego pisma zostały przetłumaczone na co najmniej 30 języków obcych.

W swej dedykacji dla amerykańskiej anarchistki Emmy Goldman napisał on: „kiedy miałem piętnaście lat, obudziłaś mnie i w ostatnim momencie uciekłem przed katastrofą”. Chciał jej „poświęcić nową kolekcję swych krótkich opowiadań, a także swój list”. Przez pewien czas utrzymywał z nią korespondencję, w której - obok wielu innych spraw - omawiali m.in. Rewolucję Rosyjską.

Ba Jin swą popularność zyskał dzięki powieściom, w szczególności - swej trylogii „Potok” napisanej pomiędzy 1931, a 1940 rokiem. Zawiera ona „Rodzinę”. Prace te atakowały feudalne Chiny. Ba Jin był częścią przedrewolucyjnego ruchu intelektualnego, który atakował „tradycyjne” Chiny (Ruch 4 Maja) i jako alternatywę widział zachodnie ruchy rewolucyjne. W 1919 roku stał się częścią chińskiej grupy anarchistycznej Stowarzyszenie Równych, która organizowała demonstracje przeciwko chińskim generałom z czasów wojny domowej i kolportowała ulotki rewolucyjne. We wczesnych latach 20. opublikował „Tragedię z Chicago” - historię państwowego zabójstwa chicagowskich anarchistów po wydarzeniach z dnia 1 Maja 1886 roku.

Po upadku chińskiego anarchizmu i na wygnaniu w Paryżu w 1927 roku napisał swoją pierwszą powieść, „Zniszczenie”, która jest historią młodego, zagrożonego w stagnacji anarchisty z Szanghaju. W tym okresie poznał on amerykańskiego anarchistę Aleksandra Berkmana i wziął udział w kampaniach zmierzających do powstrzymania egzekucji amerykańsko-włoskich anarchistów, Sacco i Vanzettiego.

W Szanghaju w połowie lat 30. początkowo opierał się przystąpieniu do Stowarzyszenia Pisarzy Chińskich, w rezultacie czego został wydalony. Jego powody były powiązane z entuzjazmem dla Rewolucji Hiszpańskiej i sprzeciwem wobec rewolucyjnej roli, jaką odgrywała Partia Komunistyczna. Jego prawa do nie przystąpienia (do Stowarzyszenia) bronił Lu Xun, ale po wypadku z mostem Marco Polo w 1937 roku i będącej jego następstwem wojnie z Japonią czuł się zmuszony do wstąpienia. Ba Jin pochodził z bogatej rodziny i jego późniejszy anarchizm wydaje się być raczej czysto intelektualny, niż mieć charakter autentycznego aktywizmu. W liście do CIRA (Commission des Relations Internationales Anarchistes - Komisja Anarchistycznych Stosunków Międzynarodowych) z 1949 roku napisał on, że był izolowany i że jedyny aktywny ruch wolnościowy w Chinach w tym czasie znajdował się w Fukien. Wtedy też przetłumaczył prace Kropotkina w ilustrowany zestaw tomów.

Po 1957 roku wszystkie odwołania do anarchizmu - jakkolwiek przypadkowe - były usuwane z nowych wydań jego książek. Obejmowało to zmiany tytułów książek, które czytały występujące w nich postaci, jak również zmienianie obrazów wiszących na ścianach pokoi, w których się znajdowały.

W latach 80. powiedział on reporterom, że napisał książkę o swych doświadczeniach z czasów Rewolucji Kulturalnej, która zostanie opublikowana po jego śmierci. O swym ponownym pojawieniu się po Rewolucji „mówił o swoim postanowieniu nieustraszenie w długim zyciorysie wydawanym w odcinkach w gazetach w Hong - Kongu pomiędzy 1978 a 1986 rokiem”. Jak powiedział, książkę tę zadedykował swojej pierwszej żonie, która zmarła podczas Rewolucji Kulturalnej po odmówieniu jej leczenia medycznego.